

Ustawa

z dnia

2009 r.

o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

Art. 1.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.¹⁾) w art. 21 w ust. 1:

1) po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) zapomogi, inne niż wymienione w pkt 26, wypłacane ze środków zakładowej organizacji związkowej pracownikom należącym do tej organizacji, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 638 zł.”;

2) pkt 67 otrzymuje brzmienie:

„67) wartość rzeczowych świadczeń, w tym bonów, talonów i innych znaków, uprawniających do ich wymiany na towary lub usługi, otrzymywanych przez pracownika, sfinansowanych w całości ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych lub funduszy związków zawodowych oraz kwoty otrzymane przez pracownika ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych lub funduszy związków zawodowych jeżeli stanowią refundację wydatków udokumentowanych fakturą w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług poniesionych na cele działalności socjalnej, o której mowa w przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, łącznie do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 380 zł.”

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 703, Nr 70, poz. 816, Nr 104, poz. 1104, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1324, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 8, poz. 64, Nr 52, poz. 539, Nr 73, poz. 764, Nr 74, poz. 784, Nr 88, poz. 961, Nr 89, poz. 968, Nr 102, poz. 1117, Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190, Nr 125, poz. 1363 i 1370 i Nr 134, poz. 1509, z 2002 r. Nr 19, poz. 199, Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 78, poz. 715, Nr 89, poz. 804, Nr 135, poz. 1146, Nr 141, poz. 1182, Nr 169, poz. 1384, Nr 181, poz. 1515, Nr 200, poz. 1679 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 7, poz. 79, Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 595, Nr 84, poz. 774, Nr 90, poz. 844, Nr 96, poz. 874, Nr 122, poz. 1143, Nr 135, poz. 1268, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1608, Nr 202, poz. 1956, Nr 222, poz. 2201, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 54, poz. 535, Nr 93, poz. 894, Nr 99, poz. 1001, Nr 109, poz. 1163, Nr 116, poz. 1203, 1205 i 1207, Nr 120, poz. 1252, Nr 123, poz. 1291, Nr 162, poz. 1691, Nr 210, poz. 2135, Nr 263, poz. 2619 i Nr 281, poz. 2779 i 2781, z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 30, poz. 262, Nr 85, poz. 725, Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 102, poz. 852, Nr 143, poz. 1199 i 1202, Nr 155, poz. 1298, Nr 164, poz. 1365 i 1366, Nr 169, poz. 1418 i 1420, Nr 177, poz. 1468, Nr 179, poz. 1484, Nr 180, poz. 1495 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 107, poz. 723, Nr 136, poz. 970, Nr 157, poz. 1119, Nr 183, poz. 1353 i 1354, Nr 217, poz. 1588, Nr 226, poz. 1657 i Nr 249, poz. 1824, z 2007 r. Nr 35, poz. 219, Nr 99, poz. 658, Nr 115, poz. 791 i 793, Nr 176, poz. 1243, Nr 181, poz. 1288, Nr 191, poz. 1361 i 1367, Nr 192, poz. 1378 i Nr 211, poz. 1549, z 2008 r. Nr 97, poz. 623, Nr 141, poz. 888, Nr 143, poz. 894, Nr 209, poz. 1316, Nr 220, poz. 1431 i 1432, Nr 223, poz. 1459, Nr 228, poz. 1507 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 6, poz. 33, Nr 19, poz. 100 i Nr 69, poz. 587.

Art. 2.

Ustawa ma zastosowanie do dochodów uzyskanych od dnia 1 stycznia 2009 r.

Art. 3.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa związana jest z pracami nad pakietem działań anty kryzysowych i dotyczy zmian ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, które realizują postulaty partnerów społecznych zawarte w części I pakietu pkt 2 i 3 „Rozwiązania w obszarze wynagrodzeń i świadczeń socjalnych”.

Partnerzy społeczni proponują :

- ✓ zniesienie opodatkowania zapomóg udzielanych przez związki zawodowe (poszerzenie katalogu) oraz świadczeń wypłacanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,
- ✓ zwolnienie z podatku dochodowego od osób fizycznych pomocy socjalnej realizowanej w formie bonów uprawniających do ich wymiany na towary lub usługi w tym tzw. bonów towarowych.

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, ze zm.), zwana dalej „ustawą PIT”, przewiduje szereg zwolnień przedmiotowych odnoszących się do zapomóg i świadczeń wypłacanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Wolne od podatku dochodowego są:

- ✓ jednorazowe zasiłki z tytułu urodzenia dziecka, wypłacane z funduszy związków zawodowych (art. 21 ust. 1 pkt 9 ustawy PIT),
- ✓ zapomogi otrzymane w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci - do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2 280 zł (art. 21 ust. 1 pkt 26 ustawy PIT),
- ✓ świadczenia otrzymane z tytułu jednorazowej pomocy materialnej finansowanej ze środków budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego w związku z zaistniałym zdarzeniem losowym (art. 21 ust. 1 pkt 26a. ustawy PIT),
- ✓ wartość rzeczowych świadczeń otrzymywanych przez pracownika, sfinansowanych w całości ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych lub funduszy związków zawodowych - do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 380 zł; rzeczowymi świadczeniami nie są bony, talony i inne znaki, uprawniające do ich wymiany na towary lub usługi (art. 21 ust. 1 pkt 67 ustawy PIT),
- ✓ dopłaty do: wycieczki zorganizowanej przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie, w formie wczasów, kolonii, obozów i zimowisk, w tym również połączonego z nauką, pobytu na leczeniu sanatoryjnym, w placówkach leczniczo-sanatoryjnych, rehabilitacyjno-szkoleniowych i leczniczo-opiekuńczych, oraz przejazdów związanych z tym wycieczką i pobytom na leczeniu - dzieci i młodzieży do lat 18:
 - z funduszu socjalnego, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz zgodnie z odrębnymi przepisami wydanymi przez właściwego ministra - niezależnie od ich wysokości,
 - z innych źródeł - do wysokości nie przekraczającej w roku podatkowym kwoty 760 zł (art. 21 ust. 1 pkt 78 ustawy PIT),
- ✓ świadczenia z pomocy społecznej (art. 21 ust. 1 pkt 79 ustawy PIT).

Ustawa PIT przewiduje zatem zwolnienia podatkowe dotyczące zapomóg i świadczeń, jednak zwolnienia te są ukierunkowane celowo i dotyczą konkretnego rodzaju wydatku, a nie źródła finansowania. Generalne zwolnienie z opodatkowania zapomóg wypłacanych z funduszy związków zawodowych, oraz świadczeń wypłacanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, może budzić kontrowersje i rodzić trudne do określenia skutki budżetowe.

Wychodząc jednak naprzeciw postulatów partnerów społecznych proponuje się zwolnienie z opodatkowania zapomóg wypłacanych przez zakładową organizację związkową pracownikom należącym do tej organizacji. Z uwagi na stan finansów publicznych projekt zakłada wprowadzenie limitu kwotowego dla wolnego od opodatkowania świadczenia, w wysokości 638 zł (kwota ta odpowiada połowie minimalnego wynagrodzenia za pracę w warunkach 2009 r.)

W tym celu w art. 1 w pkt 1 projektu zaproponowano dodanie pkt 9a w art. 21 w ust. 1, na podstawie którego wolne od podatku byłyby zapomogi, wypłacane ze środków zakładowej organizacji związkowej pracownikom należącym do tej organizacji, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 638 zł.

W pkt 2 w art. 1 zaproponowano powrót do zwolnienia z opodatkowania bonów towarowych oraz objęcia zwolnieniem refundacji wydatków (udokumentowanych fakturą VAT) poniesionych na cele działalności socjalnej. Z uwagi na obecne uwarunkowania budżetowe zmianie nie ulegnie limit kwotowy. Nadal zwolnieniem objęta będzie wartość otrzymanego świadczenia nie przekraczająca w roku podatkowym kwoty 380 zł.

W art. 2 projekt przewiduje, iż proponowane regulacje będą miały zastosowanie do dochodów uzyskanych w 2009 r. Norma ta pozwoli na objęcie zwolnieniem podatkowym świadczeń wypłaconych także przed wejściem w życie ustawy. Należy zauważyć, iż podatek dochodowy jest rozliczany przez podatników po zakończeniu roku podatkowego. Zatem nieuzasadnione byłoby przyznanie zwolnienia jedynie w odniesieniu do świadczeń wypłaconych w 2009 r. po wejściu w życie projektu ustawy.

Proponuje się wejście w życie ustawy od dnia jej ogłoszenia (art. 3 projektu ustawy). Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2007 r. Nr 68, poz. 449), stosownie do przepisu art. 4 ust. 2, dopuszcza taką możliwość, z uwagi na ważny interes państwa, jeżeli zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie. Ważnym interesem państwa jest jak najszybsze uregulowanie kwestii, o której mowa w projekcie.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

Szacuje się, że wprowadzenie zwolnienia z opodatkowania zapomóg, innych niż związanych ze zdarzeniami losowymi, wypłacanych ze środków związków zawodowych wpłynęłoby na wysokość dochodów sektora finansów publicznych z podatku dochodowego od osób fizycznych w kwocie 71 mln zł (w tym jednostki samorządu terytorialnego 34,5 mln zł, budżet państwa 36,5 mln. zł), przy założeniu że świadczenie otrzymałoby 5% pracowników najemnych (tj. 622 tys. osób - wg danych GUS za IV kwartał 2008 r. liczba pracowników najemnych wynosiła 12 447 000 osób) w kwocie 638 zł.

Wprowadzenie zwolnienia od podatku wartości rzeczowych świadczeń w postaci bonów towarowych, talonów itp. oraz refundowanych wydatków poniesionych na cele działalności socjalnej wpłynie na wysokość dochodów sektora finansów publicznych z podatku dochodowego od osób fizycznych w następującej wielkości:

- 1) 85 mln zł (w tym jednostki samorządu terytorialnego 41,3 mln zł, budżet państwa 43,7 mln. zł), przy założeniu, że ww. świadczenia o wartości 380 zł otrzymałoby 10% pracowników najemnych (tj. ok. 1 245 tys. osób – wg danych GUS za IV kwartał 2008 r. liczba pracowników najemnych wynosiła 12 447 000 osób),
- 2) 170 mln zł (w tym jednostki samorządu terytorialnego 82,6 mln zł, budżet państwa 87,4 mln. zł), przy założeniu że ww. świadczenia o wartości 380 zł otrzymałoby 20% pracowników najemnych (tj. ok. 2 490 tys. osób),

- 3) 426 mln zł (w tym jednostki samorządu terytorialnego 206,9 mln zł, budżet państwa 219,1 mln. zł), przy założeniu że ww. świadczenia o wartości 380 zł otrzymałoby 50% pracowników najemnych (tj. ok. 6 224 tys. osób).

Projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Zakres i wyniki konsultacji społecznych

Projekt został przekazany do zaopiniowania przez Trójstronną Komisję ds. Budżetu, Wynagrodzeń i Świadczeń Socjalnych.

Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny - przedmiotowy akt normatywny będzie oddziaływał na osoby fizyczne uzyskujące dochody opodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego - ustawa wpłynie na zmniejszenie dochodów budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Wpływ regulacji na rynek pracy – brak wpływu na rynek pracy.

Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki – brak wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów – brak wpływu na sytuację i rozwój regionów.

Ocena zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej – proponowany projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Sprawę prowadzi:

Iwona Molenda-Detyna, tel. (022) 694-34-20

główny specjalista ds. legislacji

Departament Podatków Dochodowych

Wydział podatku dochodowego od osób fizycznych
nieprowadzących działalności gospodarczej